

Зузяк Т.П., м. Вінниця

e-mail: zuzyak@ukr.net

Шинін О.С., м. Вінниця

e-mail: shininaleksander@gmail.com

Русавська Ю.О., м. Вінниця

Декоративний живопис та його композиційні особливості

Анотація. У статті розглянуто основні композиційні особливості декоративного живопису як унікальної форми образотворчого мистецтва. Досліджено ключові елементи побудови декоративних композицій, включаючи роль симетрії, ритму та кольорової гармонії. Проаналізовано значення орнаментальних мотивів та символіки у формуванні художнього образу. Висвітлено особливості площинного зображення, технічні аспекти виконання та принципи інтеграції декоративного живопису в інтер'єрний простір.

Ключові слова: декоративний живопис, композиція, симетрія, колірна гармонія, орнаментальні мотиви, стилізація, площинність зображення.

Annotation. The article examines the main compositional features of decorative painting as a unique form of fine art. The key elements of building decorative compositions, including the role of symmetry, rhythm and color harmony, were studied. The significance of ornamental motifs and symbols in the formation of an artistic image is analyzed. Features of planar image, technical aspects of execution and principles of integration of decorative painting into interior space are highlighted.

Keywords: decorative painting, composition, symmetry, color harmony, ornamental motifs, stylization, flatness of the image.

Декоративний живопис є унікальною формою мистецтва, що акцентує увагу на естетичному впливі й орієнтований на оздоблення простору, відображаючи особливості стилю, культури та символіки. Важливим елементом декоративного живопису є орнаментальні мотиви та декоративні композиції, які формують гармонійне, впорядковане зображення і створюють візуально приємний ефект. Однією з ключових особливостей цього стилю є структурований підхід до композиції, де кожен елемент твору має визначене місце і роль.

Основним засобом побудови гармонійної композиції в декоративному живописі є симетрія. Вона забезпечує відчуття стабільності, рівноваги і цілності твору, що робить декоративні композиції особливо привабливими для ока. Симетричне розміщення елементів, характерне для орнаментів і фризів, надає декоративним картинам ритмічної організованості і передбачуваності, що часто асоціюється з гармонією та порядком. Наприклад, повторювані геометричні форми або рослинні мотиви створюють безперервний ритм, який привертає увагу глядача, стимулюючи його до сприймання композиції як завершеної та цілісної.

Колірна гармонія в декоративному живописі є потужним засобом виразності композиційних елементів. Використання насичених кольорів, поєднаних у гармонійній палітри, підсилює естетичний вплив на твір. Важливою композиційною технікою є колірний контраст, який акцентує увагу на окремих елементах зображення і надає їм більшої значущості. Наприклад, контрастування теплих і холодних кольорів, або яскравих і приглушених відтінків створює динамічний ефект, який робить картину живою та енергійною.

Особливістю декоративного живопису є використання орнаментальних мотивів, які часто відображають національні, культурні та духовні символи. Такі елементи є не тільки прикрасою, а й засобом передачі певного змісту, який зрозумілий у контексті конкретної культури або спільноти. Наприклад, квіткові візерунки часто символізують природну гармонію і родючість, геометричні орнаменти можуть уособлювати нескінченність і

постійність. Цей стиль передбачає повторюваність елементів, що також підкреслює символічну значущість кожного мотиву в загальній композиції.

На відміну від інших форм живопису, декоративний стиль часто не використовує перспективу для створення глибини чи простору. Натомість він концентрується на зображувальній площині. Це дозволяє зосередитись на чистих формах і кольорових сполученнях, створюючи враження стилізованої, майже графічної композиції. Площинність підвищує декоративність, залишаючи тривимірний ефект, зосереджує увагу на лініях, кольорі та ритмічності форми.

Декоративний живопис передбачає чималий арсенал технік, серед яких популярними є темперні, акрилові та емалеві фарби. Темпера, наприклад, завдяки своїй матовій текстурі, дозволяє створити насичені та водночас гладкі кольорові поверхні, що підкреслює декоративний характер композиції. У деяких випадках використовують різноманітні матеріали, такі як золочення, скло, кераміка та текстиль, які створюють у творі нові фактурні акценти та розширюють його декоративний потенціал.

Однією з важливих функцій декоративного живопису є інтеграція в простір. Декоративні картини створені для взаємодії з архітектурними елементами, інтер'єром та іншими предметами декору, що підвищує загальний естетичний ефект. Художник враховує місце, де буде розташовано твір, кольорову гаму і стиль інтер'єру. Таким чином, декоративний живопис виступає не тільки як самостійний твір, а й як елемент, що збагачує і доповнює навколишній простір.

Отже, декоративний живопис, поєднуючи унікальні композиційні рішення, орнаментальність та особливості кольорової гармонії, формує естетичний стиль, що дозволяє впливати на візуальне сприйняття глядача. За допомогою симетрії, ритму, площинності та стилізованих символічних елементів декоративний живопис стає виразним засобом відображення культурних цінностей, національної ідентичності та естетичних ідеалів, які формують не лише зображення, а й сприяють створенню привабливого, емоційно насиченого середовища.

Список використаних джерел:

1. Зузяк Т.П., Марущак О.В., Плазовська Л.В., Савчук І.В. Народне мистецтво Поділля: навчальний посібник для студентів ЗВО. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі Поділля», 2019. 240 с.
2. Марущак О., Зузяк Т., Соловей В., Кізім С. Синергія цифрових технологій та засобів національного орнаменту у формуванні естетичних уявлень фахівців культури та мистецтва. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 9(15). С. 770-781.
3. Марущак О.В., Масюк В.О. Декоративність як форма організації художнього образу. *Сучасні тенденції підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2022. Вип. 5. С. 187-192.
4. Марущак О.В., Романенко С.В., Будикіна Б.С., Павловська Є.А. Художньо-образна мова формування декоративної композиції. *Scientific Research: Theoretical Foundations and Practical Applications*. Proceedings of the VII International scientific and practical conference. (January 24-26, 2024) Vienna, Austria, International Scientific Unity. 2024. Pp. 57-61.

